

**DOMINICA
PASCHÆ IN
RESURRECTIONE
DOMINI**

*Litterae Ministri Generalis
Ordinis Fratrum Minorum*

“VERUJEM, GOSPOD, VENDAR POVEČAJ MOJO UBOGO VERO”

(Prim. Mr 9,24)

“Vstal je” (Lk 24,6)

Dragi moji bratje in sestre, to je izkustvo tistih, ki so jedli in pili z Njim po njegovem vstajenju (prim. *Apd* 10,41), in tistih, ki čutijo, da so prerojeni „za nepropadljivo, neomadeževano in nevenečo dediščino“ (*1Pt* 1,4). “Vstal je!”

To je temelj naše vere, vzrok našega upanja in razlog naše ljubezni: „Če pa Kristus ni bil obujen, je tudi naše oznanilo prazno in prazna tudi vaša vera“ (*1 Kor* 15,14). Brez tega doživetja bi bil Kristusov križ in naši križi tragedija, krščansko življenje pa nesmisel. Zaradi tega izkustva pa lahko pojemo: „O Crux, ave, spes unica“, „Pozdravljen križ, naše edino upanje!“ Križani je bil „tretji dan ... obujen, kakor je v Pismih“ (*1 Kor* 15,4). To je jedro naše vere in prvotne kerigme: „Naj bom torej jaz ali oni, takó oznanjamo in takó ste sprejeli vero“ (*1 Kor* 15,11). Vstajenje je veliki „da“ Boga Očeta njegovemu Sinu, v njem pa nam in zaradi tega je tema oznanjenja tudi temelj naše vere.

„Resnično je vstal!“

Vedno je name napravilo vtis, da se vzhodni kristjani v tem času pozdravljajo z besedami: „Kristus je vstal!“, na katere se odgovori: „Da, resnično je vstal.“ Da, vstal je. To izpoved vere uresničujemo v tem *letu vere*, ki ga je želel Benedikt XVI., „da bi Cerkev obnovila navdušenje verovanja v Jezusa Kristusa, edinega odrešenika sveta, poživila veselje hoje po poti, ki nam jo je pokazal, in na konkreten način pričevala svetu o preoblikujoči moči vere“ (Benedikt XVI., *Avdienca* 17/10/2012).

Verovati, pot, ki je dolga, kot življenje

Lahko se zdi nenavadno, da to pismo za veliko noč posvečam temi vere. Nekateri bi lahko pomislili, da je vera očitna predpostavka v življenju nekega vernika in frančiškana. Jaz ne mislim tako. V resnici vere ne moremo imeti nikoli za samoumevno v času „globoke verske krize, v katero so zašli mnogi ljudje“ (*VV* 2). Ker stopiti skozi „vrata vere“ (prim. *Apd* 14,27) pomeni, da smo stopili na pot, ki traja vse življenje“, ki se začne s krstom (prim. *Rim* 6,4) [...] in se konča s smrtjo skozi prehod k večnemu življenju“ (*VV* 1), je potrebno, da v vsaki življenjski okoliščini preverjamo svojo vero, da

bi ta rasla iz dneva v dan in mogla „vedno bolj jasno izpostaviti radost in prenovljeno navdušenje nad srečanjem s Kristusom“ (*VV* 2). Imeti moramo pogum, da se vprašamo: Sem vernik ali samo ateist, ki hodi k maši? Kakšno je resnično stanje „zdravja“ moje vere? Imeti moramo tudi potrebno prodornost, da iskreno in globoko odgovorimo na tako življenjska vprašanja.

Mislím, da se ne oddaljím od resnice, če rečem, da je kriza vere, ki jo doživljamo v Cerkvi, kakor je mnogokrat razkril papež, otipljiva tudi med nami. Ko to izjavljám, ne mislim na teoretično in pojmovno vero, ampak na vero, ki jo obhajamo, živimo in izpovedujemo v vsakdanjem življenju. Ne da bi zanikali, da večina bratov vsak dan, brez sijaja, brez aplavzov in brez velikih izjav ponižno pričuje za svojo vero, ki jo izpovedujejo, živijo in obhajajo, ko ostajajo zvesti proti vsakemu upanju in iz svojega življenja delajo obleko velikonočne skrivnosti, res pa je tudi, da lahko sekularizem kot skupek drž, ki so sovražne veri, in ki se dotika obsežnih področij družbe, vstopi v naša bratstva in v naša življenja; in da ima padec obzorja in skrčenja resničnega samo na razsežnost zemeljskega enak učinek, kot ga ima pesek, ki ga vržemo na plamen: zaduši ga in ga na koncu pogasi. Mislím, da je potrebno zlasti v času tega *Leta vere* narediti premor, *moratorium*, da bi poživilí svojo vero. Kako sodobne so besede tedanjega kardinala Ratzingerja, ko je leta 1989 izjavil: „Današnji odpad od vere temelji na upadu preverjanja vere v življenju kristjanov.“

Vera, ki je življenje

Sedanji papež v svoji prvi katezezi o veri (17/10/2012) pravi: „Verovati v Gospoda ni dejstvo, ki zadeva samo naš razum, področje intelektualnega znanja, ampak je sprememba, ki vključuje življenje, nas v celoti: zavest, srce, razum, voljo, telesnost, čustva, človeške odnose.“ Ob isti prilíki se papež Benedikt sprašuje: „Ali je vera resnično preoblikujoča sila v našem življenju, v mojem življenju? Ali pa je morda samo ena od prvin, ki so del bivanja, ne da bi bila tista odločujoča prvina, ki zajema bivanje v celoti?“ To je tisto, dragi moji bratje in sestre, kar se moramo vprašati, kajti vera še zdaleč ni nekaj, kar bi bilo ločeno od življenja, ampak je duša življenja: „Krščanska vera, dejavna v ljubezni in močna v upanju, življenja ne omejuje, ampak ga počlovečuje, ga dela v polnosti človeško“ (Benedikt XVI., nav. *Avdienca*). Ne moremo

govoriti o veri, ne da bi se sklicevali na življenje, saj preko njega postane razumljiva in privlačna (prim. *Jak* 2,1ss). Vera in življenje zahtevata drug drugega. Eno podpira drugega. Ker nas podpira vera, z zaupanjem gledamo na našo obveznost sprememb grešnih struktur, „po njegovi obljubi pričakujemo nova nebesa in novo zemljo, v katerih biva pravičnost“ (2 Pt 3, 13). Samo če združimo vero in življenje, vero in prizadevanje za družbo, ki bi bila bolj v sozvočju z evangelijskimi vrednotami, bomo „živo znamenje prisotnosti Vstalega v svetu“ (VV 15). Kapitelj leta 2006 nam v sklepnem dokumentu upravičeno pravi, da „vera zadeva vse, kar smo, [...] Življenje v veri je resnični izvir našega veselja in upanja, naše hoje za Jezusom Kristusom in našega pričevanja svetu“ (Ggp, 18). Vera in življenje sta neločljiva.

Sveti Bonaventura v Uvodu v *Breviloquium* definira vero s tremi podobami, ki se mi zdijo zelo razsvetljujoče v zvezi s tem, kar govorimo: „fundamentum stabiliens“ - temelj, ki daje trdnost, „lucerna dirigens“ - svetilka, ki usmerja, „ianua itroducens“ - vrata, ki uvajajo. Kot temelj je vera tista, ki daje trdnost našemu življenju; kot svetilka je vera luč, ki omogoči, da vidimo in kaže pravo smer; kot vrata je vera tista, ki nam omogoči, da gremo onstran in nas uvaja v občestvo s Presvetim. Vera je luč, po kateri lahko dosežemo in odpremo vrata, skozi katera smo uvedeni v Božji svet, da bi hodili proti njemu.

Vera: milost in odgovornost

Verovati najprej predpostavlja dar, s katerim smo nezasluženo obdarovani: dar vere. „Gospod je odprl njeno srce, da je prisluhnila Pavlovim besedam,“ trdijo Apostolska dela, ko govorijo o Lidiji (prim. *Apd* 16,14). Tudi Frančišek v svoji Oporoki priznava: „Gospod mi je dal tako vero [...] Nato mi je Gospod dal in mi daje tolikšno vero ...“ (prim. *FOP* 4.6). Tako za Frančiška kakor tudi za nas je vse milost (prim. *FOP* 1.2.4.6.14.25), tudi vera. To je tudi razlog, zakaj vera vedno skuša delovati in spreminjati človeka od znotraj, gleda na spreobrnjenje uma in srca.

Vera pa je tudi osebna zavzetost za to, da bi jo ohranili in da bi rasla. Zato nam Benedikt XVI. predlaga, naj bi se v tem letu vere „spomnili dragocenega daru vere“ (VV 8). In sveti škof iz Hipona v eni svojih homilij o *Redditio Symboli*, se pravi o predaji izpovedi vere, pravi: „Vi ste jo torej prejeli in izpovedali, toda v mislih in v srcu jo morate imeti vedno pred očmi, ponavljati jo morate na svojih ležiščih, razmišljati o njej na trgih in je ne pozabljati med obroki: pa tudi kadar s telesom spite, morate bedeti v njej s srcem“ (sv. Avguštin, *Sermo* 215,1). Prvotna Cerkev je zahtevala, da so se izpoved vere naučili na pamet (prim. VV 9), da so ohranili vero in se spominjali svojega položaja vernikov. To spominjanje (*ricordare* – ponovno iti v srce) ni omejeno na preteklost, ampak stopi v sedanost, ko opredeli življenje in se odpre za prihodnost, razvijajoč se tako, kakor raste gorčično zrno (*Mt* 13,31). Vsebinska

izpovedi vere, ki je povzetek naše vere, tako postane zgodovina, postane življenje in se odpre *mirabilia Dei*, „čudovitim Božjim delom“, ki jih Gospod še vedno vrši v nas.

Potem je vera milost, ki jo moramo sprejeti z resnično in globoko hvaležnostjo. Je odgovornost, ki nas vodi, da se je zavemo, da bi jo „poživili, prečistili, potrdili in izpovedovali“ (Pavel VI., *Apostolska spodbuda. Ap. Petrum et Paulum Apostolos*, 1967). Če nočemo, da bi vera ugasnila in bi izgubili svojo sposobnost biti sol in luč v našem svetu (prim. *Mt* 5,13-16), jo moramo vedno na novo odkrivati (prim. VV 4) in živeti z veseljem, da bi jo mogli izpovedovati osebno in skupnostno, navznoter in navzven (prim. Pavel VI., *Apostolska spodbuda*, n.d.), ter jo obhajali v bogoslužju in v našem vsakdanjem življenju (prim. VV 8.9). Vera, ki mi je bila dana, mi je bila tudi zaupana, da bi jo ohranil in pomnožil. „S srcem namreč verujemo [...], z usti pa izpovedujemo vero“ (*Rim* 10,10). Sprejetje in odgovornost sta neločljiva.

Vera: sprejetje Kristusa in Cerkve

Českušamo kolikor je le mogoče sintetizirati, mislim, da bi na vprašanje *kaj je vera?* odgovorili, da je *sprejetje*. Prisrčno sprejetje osebe, Kristusa, in veselo sprejetje vsebin, ki nam jih predlaga Cerkev v izpovedi vere in preko učiteljstva. Sprejetje osebe Jezusa Kristusa, ki je bistveno v življenju nekega vernika, vključuje osebno srečanje z Jezusom preko intenzivnega molitvenega življenja, bogatega zakramentalnega življenja in molitvenega branja Božje besede. Dobro se moramo zavedati dejstva, da na področju vere vse stavimo na srečanje z Jezusovo osebo. Brez tega srečanja bomo sprejeli neko idejo ali ideologijo, nikdar pa osebe ali načina življenja. Poleg tega sprejetje vsebine vere, ki nam jo predstavlja Cerkev, vsebuje spoznavanje teh vsebin in globoko razmišljanje o njih, kakor tudi pogled vere na samo Cerkev. Ne gre za to, da bi izpovedovali „svojo vero“, ampak da vera Cerkve postane moja vera, ki se spreminja v ljubečo pokorščino (prim. *FOPom* 3,6) in v pristanek „razuma in volje temu, kar nam predlaga Cerkev“ (prim. VV 9; *Dei Verbum* 5; *Dei Filius* III). Za svoje sprejemam povabilo zadnje sinode, naj poživimo svoje navdušenje za pripadnost Cerkvi (prim. *Instrumentum Laboris* 87). Samo iz tega navdušenja jo bomo lahko „popravili“, kakor je storil Frančišek.

Vera po Frančišku

Pomembno je, da se kot manjši bratje in Frančiškovi privrženci na kratko zadržimo pri Frančiškovi poti vere in njenih izrazih. Če upoštevamo njegove Spise, zlahka odkrijemo, da je bila „Asižanova“ vera predvsem teologalna vera z jasno trinitarično in kristocentrično

strukturo (prim. *FOpom* 1; *FNPVod* 22,41-55; 23,11; *LM* 9,7). Za njegovo duhovno izkušnjo je značilen domač odnos s Trojico. Po drugi strani takoj pade v oči, da ima njegova vera cerkvenostno razsežnost, s čimer presega zgolj individualistično gledanje. Tako kot Cerkev nas tudi Frančišek uči „izpovedovati vero“ z „verujemo“ (prim. *VV* 9). V *Oporoki* izpove svojo „vero v cerkvah in v duhovnike“ (prim. *FOp* 4-7). Ta „vera v cerkvah in v duhovnike“ nas vodi k razumevanju drugega vidika, ki zasluži, da ga upoštevamo: bivanjske pomembnosti Cerkev v življenju Frančiškove vere; pomembnosti, ki ni posledica popolnosti njenih članov, zlasti hierarhije ali duhovnikov, ampak ker v njej lahko srečamo Kristusa. Bog govori Frančišku v Cerkvi in po njej tudi takrat, kadar „je v nevarnosti, da se podre“ (prim. 2 *Čel.* 10-11; 3 *Tov* 13), kajti tudi takrat je v njej Kristus. Frančišek Cerkev, rimske Cerkev, o kateri govori, nikoli ne bo videl kot grožnje za življenje po evangeliju, čeprav je ta Cerkev lahko „ranjena“ in „grešna“. „In nočem v njih videti greha, ker prepoznam Božjega Sina v njih in oni so moji gospodarji“ (*FOp* 9). Iz njegove vere v Kristusa, ki ga srečujemo v Cerkvi in ki gre skozi vero „v cerkvah in v duhovnike“, razumemo, zakaj je Ubožec svoj način življenja, ki mu ga je razodel Najvišji (prim. *FOp* 14), izročil potrditvi Cerkev, in v Vodilu obljublja „pokorščino in spoštovanje gospodu papežu Honoriju in njegovim zakonito izvoljenim naslednikom ter rimski Cerkvi“ (*FPVod* 1,2). V tej luči tudi zelo dobro razumemo, da je „katoliška vera“ za svetega Frančiška eno od temeljnih meril za razločevanje kandidata (prim. *FPVod* 2,2), Cerkev pa merilo za pravo vero (prim. T. Matura, *Francesco parla di Dio*, Milano 1992).

Še predzadnja opomba. Na njegovi poti „evharistična skrivnost predstavlja za Frančiška srce življenja vere“ (P. Martinelli, *Dammi fede diritta*, Porziuncola 2012), kakor se med mnogimi drugimi besedili kaže v prvem *Opominu*. Spričo te skrivnosti je potrebno aktivirati oči duha ali oči vere, izraz, ki ga srečamo že pri sv. Avguštinu, da bi se izognili gledanju po mesu in bi posledično „ne videli in ne verovali“ (prim. *FOpom* 1,8) (prim. C. Vaiani, *Vedere e credere. L'esperienza cristiana di Francesco*, Milano 2000).

Rim, 19. marca,
na praznik sv. Jožefa, 2013.

Končno se moramo spomniti, da je za Frančiška evharistična skrivnost notranje združena z Besedo, tako da eno presoja po isti logiki kot drugo, za katero zahteva „člaščenje“ (prim. *FPre* 34-37), ker moramo v njej počastiti „Gospoda“ (prim. *FPre* 36). Za besedami Frančišek „vidi“ Besedo; v besedah poslušá odrešitjsko Besedo Očeta, ki je v tistem trenutku prisoten (prim. 2 *FPKr* 34).

Kot lahko vidimo, Frančiškova vera ni abstraktna. Danes se nam predstavlja kot priča vere: izpovedoval jo je ali jo razglašal; poveljeval jo je in jo izpričeval v svojem življenju, v okolju, ki nikakor ni bilo lahko. Kaj nam Frančišek govori kot pričevalec vere? Da se od nas v tem, kar se nanaša na vero, zahtevajo spremembe!

Zaključek

Dragi bratje in sestre, pogosto se govori, da so problem Cerkev „oddaljeni“. Osebnó mislim, da problem niso samo ti, ampak so problem lahko tudi „bližnji“, kadar ostanejo na „Vratih vere“, ne da bi stopili skozi njé.

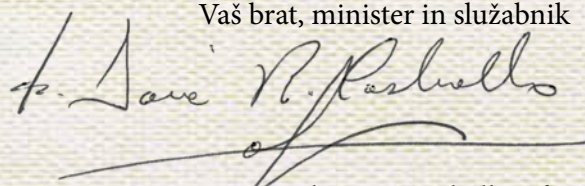
Leto, ki ga živimo, je nujno povabilo, naj prestopimo Vrata vere, naj se imamo za romarje v temi, naj se podamo na pot, da bomo srečali Njega, ki bi ga nikdar ne iskali, če nas on ne bi prvi prišel iskat (prim. sv. Avguštin, *Izpovedi* 13,1). Kot je zatrdil kardinal Martini, je vera vedno „proseča vere“, kot je bila vera modrih, nikdar pa „vnaprej izdelana vera“, kakršna je bila vera pismoukov (prim. *Mt* 2,1ss). Pavel od svojega učenca Timoteja zahteva, naj „si prizadeva za vero“ (prim. 2 *Tim* 2,22), in to z vztrajnostjo že od otroštva (prim. 2 *Tim* 3,15). Sprejmimo to povabilo, kot bi bilo namenjeno vsakemu izmed nas in izkoristimo to *Leto* milosti, da se bomo „spomnili dragocenega daru vere“ (*VV* 8).

Kristus je vstal!

Da, resnično je vstal!

Moji dragi bratje in sestre: Veselo veliko noč! Srečno pot v tem letu vere!

Vaš brat, minister in služabnik

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
generalni minister, OFM